

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Leif Eeg-Olofsson
Härad: Västra ..... Adress: St. Algatan 6, Lund
Socken: Nydala ..... Berättat av: Karl Pettersson
Uppteckningsår: 1946 ..... Född år 1856 i Nydala

- S.1 Bröllop *Lu F 52*
S.4 En brännvinskrydda " 50
Brännvinsförsäljning i Nydala
Skördemärke
Spår av tro på vegetationsdemoner
Förgörning av lie
S.5 Rim vid slåttagröten

ACC. N:R M. 10341 /.

Bröllop.

Om det var vigsel i kyrkan, förde brudgummen själv in bruden.
De som var lite förmer, lånade kronan.

Vigselringen var ofta av silver, och många hade inget annat, för det var för dyrt med guld. Ofta lånade de av förut gifta för att ha till vigseln. Till vardags hade de silver- eller mässingring. Det var alltid tre ränder i silverringen. Min mor hade aldrig annat än silverring.

Det var en vit duk spänd i taket över brudparet, men päll hade de inte i kyrkan. Vid bordet satt brudparet främst, sen prästen till höger, sen de närmaste släktingarna och sen bönder och torpare. Det skulle alltid trugas mycket för maten. Några särskilda rätter var det inte, men sånt som ost, bröd, sötost på flata tenntallrikar, kakor, risgrynsgröt, gödkalv, fläsk och ibland en tjäder fanns. Musik var det bara, när måltiden var över. Det var fiol och klarinett, men handklaver fanns inte på den tiden. Det var fint att lämna kvar lite mat på tallriken.

Det sköts till den milda grad under bröllopet. Och så lekte de och dansade, vals och polkett och smålandsdansen. Den sista var så,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 10341:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

att först var det fyra som dansade och sen två. En lek hette linne-
gårdsleken. Pojkarna eller flickorna stod i ring, och inne i ringen
rörde sig de andra av motsatta könet i en ring. Så sjöng de som var
inne:

Alla pojkar, alla flickor skulle gå te Linnegår.

Ta en kyss, ge en kyss,

ta på mitten, ta på mitten,

ta på tån, ta på tån.

Medan de sjöng, handlade de efter orden. De kysste den som de stod mitt
emot i yttre ringen; sen tog de honom (henne) vid midjan och sen vid tårna.
-Brudparet öppnade dansen. De blev upplyfta, och så hurrades det för dem.

Jag var med på ett bröllop, som varade i åtta dar. Men det
var bara två dar som alla var med. Sen var det bara släkten. Pojkar
och flickor kom överens om sängalag. De låg parvis. En och annan pojke
kunde gå till två, tre flickor. Det var skam för en flicka, om ingen pojke
var hos henne.

Bruden var klädd i olika färger. På den tiden vävde en
ju själv klänningstyget hemma. Slöjan var vit, svart eller blå. Bruden

ACC. N:R M. 10341:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hade kyrkkrona eller myrtenkrona, men en som inte var mö, fick inte ha kyrkkrona. Det räknades som en skam att inte vara mö. Om bruden var med barn, fick pojken betala 2 kr. Det kallades att "slå en spik i körkedöra." Och flickan fick ligga på en pall i kyrkan, och prästen läste horaböna över henne. Bruden hade en peng i skon för att ha tur. Min dotter har haft en tioöring, som mor hade, när vi gifte oss.

Bruden kläddes av modern, systrarna eller svärmodern. Brudgrannar fanns alltid som nu. Likaså björkdragning. Åreportar fanns vid herrgården men inte hos bönderna. Det var byns ungdom, som reste dem.

En brännvinskrydda.

Till brännvinskrydda kunde de ha saft av rödlök.

Brännvinsförsäljning i Nydala.

I min ungdom var det två gummor, som hade krog i Nydala. Lisa-Greta hade en krog vid gamla vägen, där vägen tar ner till Hisingen. Lunden hette stället. Maja hette en gumma, som sålde brännvin ve Träbens.

Skördemärke.

När lien [vid slåttern] börjar vispa,
börjar havren å rispa [gå i ax].

Spår av tro på vegetationsdemoner.

"Nu ska vi ta räven," sa de som slådde och gick till ett hörn av åkern. Men det var bara ett sägande.

(räven)

Förgörning av lie.

Om en ville förgöra en annans lie, kunde en stryka en silverklocka mot eggen. Då var det omöjligt att bryna den. En måste först skära i jord för att få den bra igen.

ACC. N:R M. 10341:57

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rim vid slåttagröten.

5

När slåttern var över, fick en slåttagröt. Då hörde det till
att en skulle rimma. Ett rim var så här:

Så och skära och te kvarna bära,
sek
~~RIKTA, KÄLLA~~ och sålla-hur ska det bli gröt ella?

Ett annat rim var så här:

Denna gröten är kokt i e gryta och inte i ett as,
för detta är ett stort kalas.